
Ynglefuglerapport Nyord Enge 2020

---

*Resultater af overvågningen foretaget for
Fugleværnsfonden.*

Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult

Indledning

Fugleværnsfonden indgik i foråret 2020 en aftale med konsulentfirmaet Avifauna Consult v. Henrik Haaning Nielsen om at foretage ynglefugleoptællinger på Nyord Enge. Denne rapport præsenterer resultaterne af overvågningen.

Ynglefuglene på Nyord er blevet optalt efter en standardiseret metode i en lang årrække af Niels Peter Andreasen for Vordingborg Kommune, tidligere Storstrøms Amt. Efter denne metode optælles antallet af ynglefugle primært fra fugletårnet og fra veje og markveje. Engene gennemgås ikke, og der indsamles ikke data om ynglesucces hos engfuglene.

Ønsket om en mere detaljeret viden om de ynglefugle der er vanskelige at dække på afstand, om fuglenes ynglesucces, samt hvilke dele af området fuglene udnytter under ungerens opvækst, har betydet, at ynglefugleoptællere fra Amphi Consult tidligere har gennemgået engene i 2012 og 2013, mens undertegnede nu har foretaget ynglefugletællinger efter samme optællingsmetodik i årene 2015 - 2020.

Vejrforholdene dette forår var præget af en lun, tørkepræget og solrig april, en kølig maj med kun lidt nedbør (34 % under normalen) samt en juni der var varm og solrig, men som også bød på en del nedbør, dog ikke udpræget meget på Møn. De to enggennemgange blev gennemført i godt optællingsvejr med svag til jævn vind, lune eller varme temperaturer og uden nedbør.

Tørkeindekset var meget højt i april og det fik betydning for vandregimet på Nyord Enge. På begge optællinger i maj og juni var udtørringen betydelig. Kun de største pander, kanaler og loer indeholdt således vand. Regn i juni betød at flere af de mindre kanaler fik vand på ny. Udbredelsen af vand på engene den 17. juni kan ses på Fig. 11.

Jeg konstaterede igen i år rævespor på Sydengen den 17. juni. Det er andet år i træk med ræv på Nyord. Det er vanskeligt at beskrive en entydig negativ indflydelse på de ynglende vadefugle. Dog sås for andet år i træk en forholdsvis lav (sammenlignet med tidligere år) klækningssucces hos strandskade, ligesom rødben havde sin laveste klækningssucces i de otte år, hvor tællingerne er foregået. Imidlertid sås på ny en høj klækningssucces hos klyde, vibe (i maj) og stor kobbersneppe. Således sås udelukkende ungevarslende klyder (64 ex.) den 17. juni (og kun rugende fugle den 26. maj (91 ex.)), og samme dag var der endnu to ungevarslende store kobbersnepper.

Ynglebestandene og antallene af ungevarslende fugle er meget høje på Nyord, sammenlignet med andre engfuglelokaliteter.

Metode

Nyords strandenge blev gennemgået grundigt to gange, henholdsvis 26. maj og 17. juni. Gennemgangene blev gennemført således, at samtlige græsningsfener blev gennemgået, og samtlige fugle med yngleadfærd blev noteret og kortlagt. Begge enggennemgange forløb forholdsvis problemfrit. Dog var der på enggennemgangen den 17. juni flere konfrontationer med området tyre. Dækningen af ynglefuglene forløb dog i sidste ende tilfredsstillende.

Der blev ved registreringerne noteret al yngleadfærd, typisk hvor vidt der var tale om territoriehævdende, spillende (syngende) eller ungevarslende fugle.

Tidsrum og vejrforhold på de enkelte tællinger var således:

Den 26. maj, 05:20-15:00: Skydække 2/8. Vind nord 1 m/s. Temperatur +20°C. Sigt 20 Km.

Den 17. juni, 05:00-14:30: Skydække 6/8, senere 1/8. Vind nord 1 m/s, senere øst 3 m/s. Temperatur +23°C. Sigt 5 Km.

Beskrivelse af området

Nyords strandenge udgør 430 hektar. Talrige loer og vandhuller gør området varieret og kreaturafgræsning hjælper til med at holde området lavt græsset og åbent. Flere dele af strandengenes yderste bræmmer er bevokset med tagrør, mens andre er åbnet op for kreaturafgræsning, hvilket bevirker at disse områder har fået karakter af mudret, åben og optrampet rørsump.

Vandregimet fremstår ret forskellig på henholdsvis nordengen og sydengen. Således fremstår sydengen under normale forhold med vandfyldte pander i hele arealets størrelse. Nordengen kan fremstå meget tør på visse af de centrale dele, mens yderbræmmerne og de østlige dele fremstår våde. I år var en del mindre pander og loer også udtørret på Sydengen allerede den 26. maj.

Græsningstrykket fremstod generelt på et godt niveau ved begge besøg. Græshøjden var varieret, hvilket resulterede i at engen består af en mosaik med forskellige græshøjder. Nogle steder på Sydengen bærer engflader præg af bramgåsegræsning og fremstår derfor meget kortgræssede. Den sydligste del af sydengen, der ellers andre år har været meget kortgræsset, havde i år varieret, men højere græshøjde end normalt. Det fremstod som en mosaik, hvor der både var høje slanke tuer og relativt lavt græs ind i mellem. En meget bevidst strategi i form af målrettet og beregnet græsningstryk i de enkelte græsningssletter har haft en afgørende betydning, og det var særligt påfaldende at næsten alle par store kobbersnepper var rykket ud til et område, hvor græsningstrykket lå på 0,64 kreaturer/hektar i perioden 2. maj – 14. juni. Netop dette område fremstod som en mosaik af lavt og højt græs (Fig. 4, Fig. 5, Fig. 6 og Fig. 28). Her noteredes også mange ungevarslende viber og en del ynglende rødben. I juni var der endnu to ungevarslende store kobbersnepper i dette område. Se desuden bemærkning under stor kobbersneppe.

Området omkring den nordøstligste pande på Nordengen er nu blevet afgræsset. Her var tidligere tilgroet med tagrør, men fremstår nu overvejende åben og sumpet. Dog er der i den vestlige ende af panden og i et aflangt område mod sydvest og vest igen blevet stærkt tilgroet i høje tagrør. Dette bør enten afgræsses eller slås inden næste ynglesæson (se Fig. 42).

Vand i loer og pander er af største vigtighed for ungeførende vadefugle, også sent i ynglesæsonen. I forbindelse med anden enggennemgang kortlagde jeg samtlige loer og pander der endnu indeholdt vand inde på engene (Fig. 11).

Fig. 1. Nyord enge set fra Sydengen den 26. maj. Et højt tørkeindeks allerede i april og kun begrænset nedbør i maj betød at store dele af strandengene var udtørrede allerede 26. maj.

Fig. 2. Udtørringen var tydelig også på Nordengen den 26. maj.

Fig. 3. Flere områder på Sydengen var meget kortgræssede på grund af græsning af bramgæs i foråret og efterfølgende kreaturafgræsning. Den 26. maj.

Fig. 4. Et område på Sydengen, den 26. maj, der ellers gennem flere år har været meget kortgræsset, fremstod med en god mosaik af tuet græs iblandet lave græshøjder på grund et målrettet lavt kreaturgræsningstryk (0,64 kreaturer/ha i perioden 2. maj-14.juni). Området husede bl.a. 2-3 par stor kobbersneppe.

Fig. 5. Vagtsom hun af stor kobbersnepe den 26. maj i samme område som vist på Fig. 4. Det var påfaldende at ynglebestanden af stor kobbersnepe var rykket hertil i forhold til tidligere år. Se desuden afsnittet om stor kobbersnepe for yderligere bemærkninger.

Fig. 6. Samme område som Fig. 4 og 5 den 17. juni. Bemærk vibereden nederst i billedet.

Fig. 7. Området på Nordengen hvor en enlig brushøne blev set den 26. maj. Stedet er en velegnet yngleplads med relativt højt græs og vand i nærheden. Desværre sås ingen egentlig yngleadfærd og den 17. juni sås ingen brushøns overhovedet på Nyord.

Fig. 8. De yderste bræmmer på både Nord- og Sydengen er særdeles vigtige zoner for både ynglende og ungeførende vadefugle.

Fig. 9. Yderbræmmen på den østlige del af Sydengen udgør også et vigtigt område for ungeførende vadefugle.

Fig. 10. Udtørringen var total i mange af de store pander, særligt på Nordengen, den 17. juni.

Fig. 11. Udbredelse af vand den 17. juni.

Prædation

Rørhøg sås kun en gang, hvor en hun fouragerede på engene den 26. maj.

Igen i år sås ingen fouragerende tårnfalke over engene.

Den 26. maj rastede 3 immature havørne på engen. 17. juni rastede 3 adulte. Havørn udgør næppe en væsentlig prædator på ynglefuglene på Nyord, men den forårsager panik og engens ynglefugle sørger for at jage dem væk.

Der sås spredte forekomster af gråkrager rundt omkring på engene. Deres tilstedeværelse betød altid markante reaktioner fra de ynglende engfugle. Desuden sås 3 ravne den 17. juni. De udløste også en markant reaktion hos ynglefuglene, men ravnene fortrak hurtigt.

Store flokke af råger var igen helt fraværende denne sæson.

Fig 12. En stormmåge jager en overflyvende havørn væk den 26. maj.

Jeg har tidligere påpeget, at forekomsten af ynglende stormmåger sandsynligvis har en betydning i forhold til prædation af engfuglene. Stormmåge er kendt for at prædere æg og unger hos bl.a. vadefugle. I år gik ynglebestanden af stormmåge ned med mere end en tredjedel, og alligevel oplevede vi den laveste ynglesucces hos rødben i de otte sæsoner der er foretaget optællinger. Til gengæld var der tilsyneladende udmærket ynglesucces hos klyde, vibe og stor kobbersnepe. Det er med andre ord ikke umiddelbart forekomsten af ynglende stormmåge, der er meget afgørende. Tidligere sæsoner har der også været mange ungevarslende rødben omkring Bredebæk på Sydengen, tæt på de ynglende stormmåger. I år var der næsten ingen (Fig. 23), og den lave ynglesucces hos rødben skal nok forklares ved meteorologiske forhold og tilstedeværelse af ræv.

Det var igen bemærkelsesværdigt, at der ikke på noget tidspunkt sås fouragerende vandrefalk på engene trods adskillige ynglepar af arten på Møn. Bl.a. yngler et par på Møn-broen blot ca. 6 kilometer væk. Vandrefalk er næppe en væsentlig prædator på Nyords ynglende engfugle.

Den 17. juni observerede jeg friske rævespor (Fig. 14 og 15).

Forekomst af ræve i yngletiden er velkendt som værende af stor betydning for ynglende engfugle. Det kan forklare den lave andel af ungevarslende rødben. Imidlertid var det dog bemærkelsesværdigt at der samtidig var mange ungevarslende klyder samt at hættemågekolonierne var intakte den 17. juni.

Der har givetvis været tale om et enkelt dyr, der måske er ankommet sent til Nyord.

Fig 14. Spor af ræv på sydengen den 17. juni.

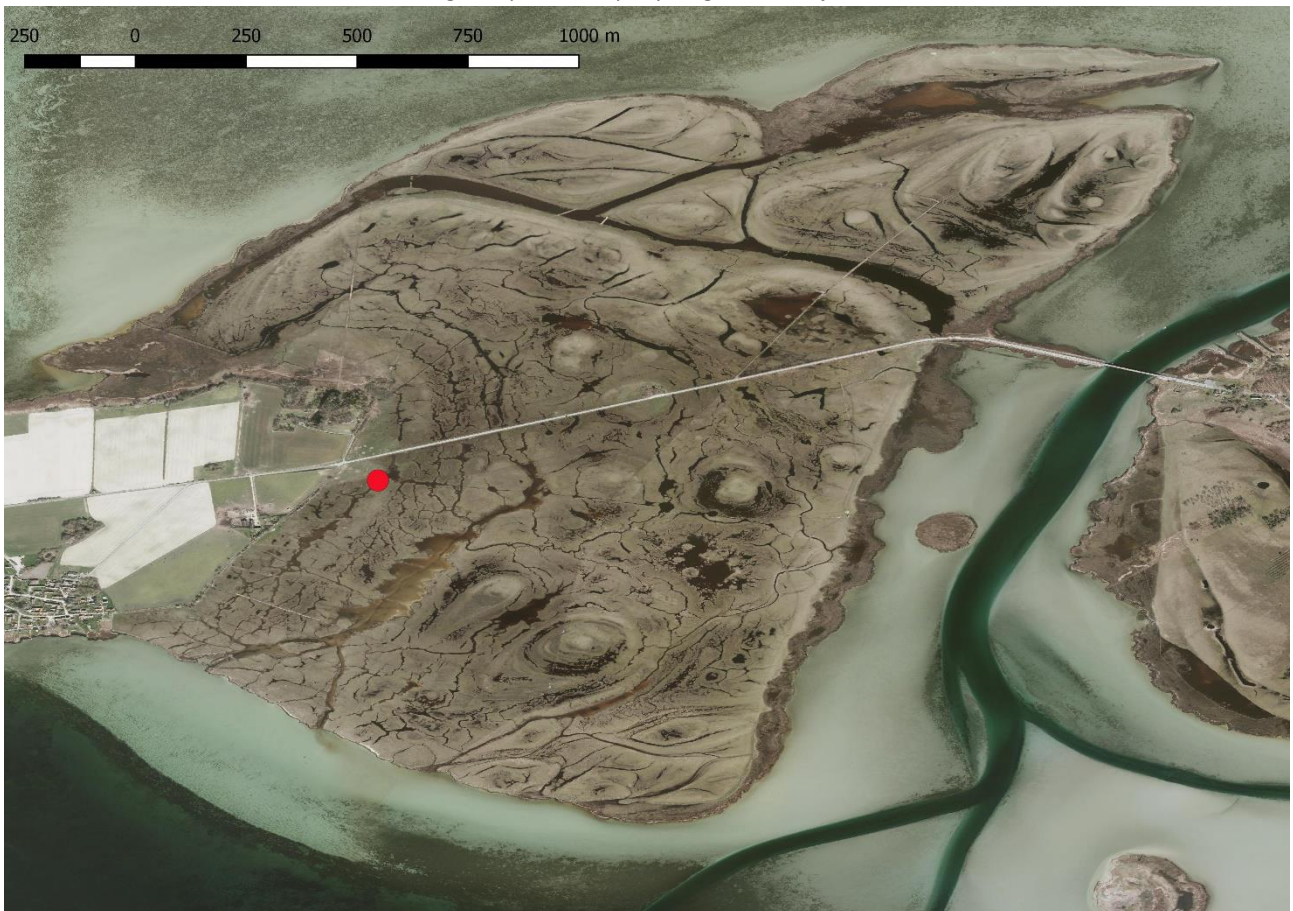

Fig. 15. Stedet hvor rævesporene blev observeret den 17. juni.

Resultater

Nyord	26. maj 2020		17. juni 2020		2020	2019	2018
	Nordeng	Sydeng	Nordeng	Sydeng	Total	Total	Total
Knarand	2	9			11	6	7
Spidsand	0	1			1	1	4
Skeand	7	12-13			19-20	22-35	18-21
Atlingand	3	0			3	1	6
Ederfugl	0	0	0	0	0	1	0
Rørhøg	0	0	0	0	0	0	0
Strandskade	11	20	10	10	31	35	31
Klyde	15	76			91	102	67
Stor Præstekrave	6	2	6	2	8	4	1
Vibe i alt	?	?	?	?	?	?	?
Vibe - ungevarslende par	124	69	51	29	193	197	233
Engryle	0	0	0	0	0	0	0
Brushøne	1	1	0	0	0	0-1	3
Stor Kobbersneppe	0	3	0	2	3	3	5
Rødben i alt	114	107	61	64	221	190	162
Rødben - ungevarslende par	17	18	43	39	82	98	143
Stormmåge	0	24	0	31	31	61	50
Hættemåge	0	315	0	295	323	6	28
Fjordterne	0	0	0	0	0	0	0
Havterne	0	4	0	8	8	9	7
Mosehornugle	0	0	0	0	0	0	0
Gul Vipstjert	21	32	18	40	58	39	30

Tabel 1. Ynglefugle på Nyord 2017-2019.

Artsgennemgang

Knarand *Anas strepera*

11 par

Hele maj måned er optimal i forhold til at kortlægge par og ventehanner, hvorfor optællingen den 26. maj må betegnes som værende god i forhold til at danne sig et billede af områdets ynglebestand. I alt 11 par blev kortlagt og er en markant fremgang i forhold til 2019 (6 par). derfor stort set på niveau med 2018 (7 par). I 2018 var der 7 par og i 2017 4 par.

Fordelingen var 2 par på Nordengen og 9 par på sydengen (Fig. 16).

Spidsand *Anas acuta*

1 par

Perioden 5. maj – 10. juni er den bedste tidsperiode at registrere ynglende spidsænder. Dermed lå besøget den 26. maj optimalt.

Et par blev kortlagt på Sydengen (Fig. 16). Arten blev ikke fundet ynglende i årene 2012-13 og 2015-16.

Skeand *Anas clypeata*

19-20 par

Generelt regnes perioden 1-20. maj for den bedste tid til at registrere par og ventehanner af skeand. Besøget den 26. maj lå dermed egentlig for sent til en vurdering af ynglebestanden. På tællingen sås imidlertid ingen store flokke af hanner. Derudover flest enlige ventehanner (7) og par (11) samt blot to ventehanner sammen (Fig. 16).

Atlingand *Anas querquedula*

3 par

Det er nu fjerde år i træk at atlingand træffes ynglende på Nyord Enge. Alle tre par fandtes på nordengen (Fig. 16). Arten blev imidlertid slet ikke fundet ynglende i årene 2012-13 samt 2015-16. I 2019 fandtes et par, i 2018 seks par og i 2017 et par.

Ederfugl *Somateria mollissima*

0 par

Rørhøg *Circus aeruginosus*

0 par

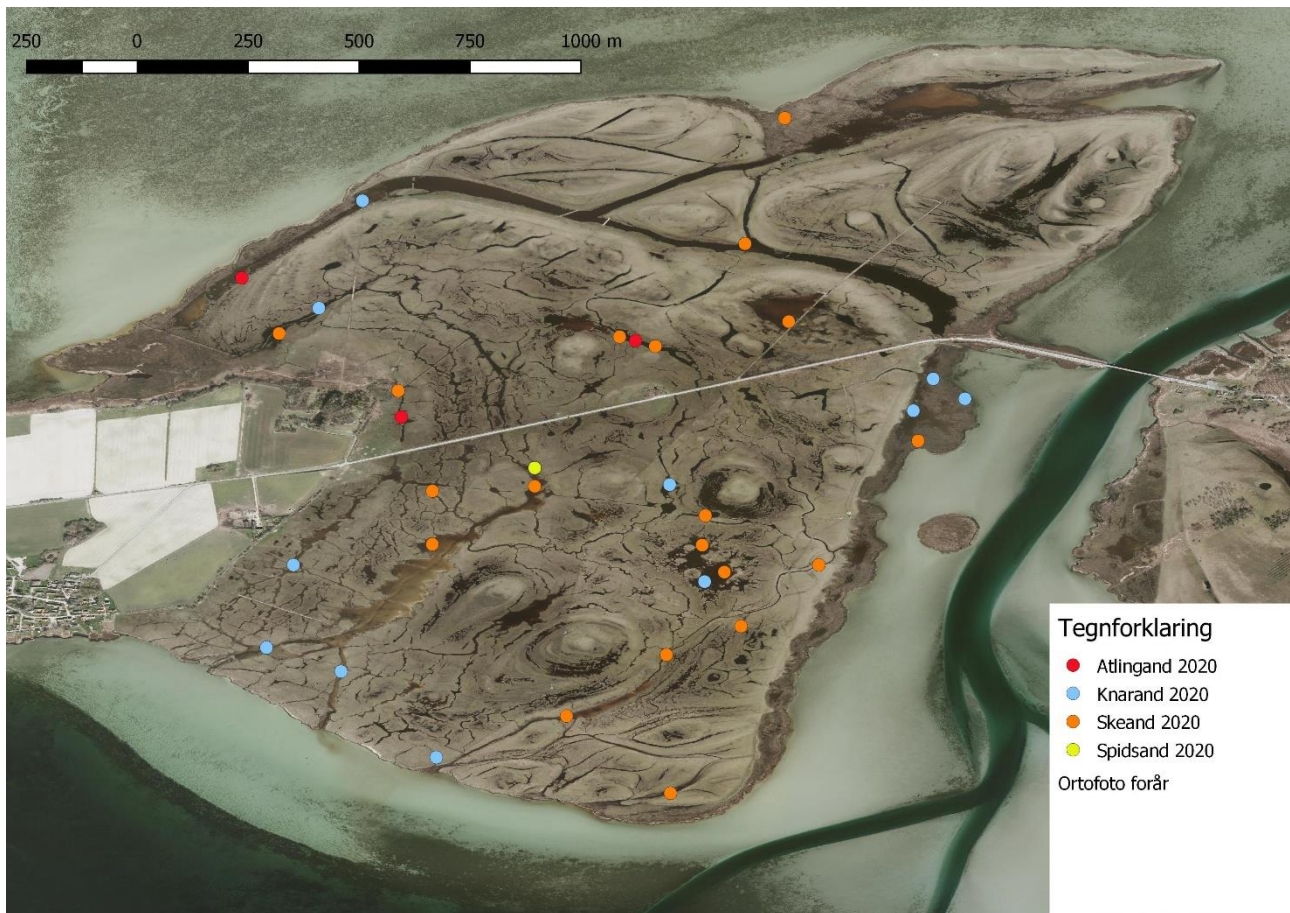

Fig. 16. Svømmeænder, par og ventehanner, Nyord 2020.

Strandskade *Haematopus ostralegus*

31 par

Hele maj måned er det bedste tidspunkt at registrere ynglende strandskader, hvorfor besøget den 28. maj er udmærket til en vurdering af ynglebestanden. Resultatet var 11 par på Nordengen og 20 par på Sydengen. Årets bestand er dermed en tilbagegang i forhold til 2019 (35 par) men er på niveau med 2018 (31 par).

På tællingen den 26. maj var 6 af parrene ungevarslende, mens 15 par var ungevarslende den 17. juni. Dermed var klækningssuccesen i år på 48 %. Derudover opretholdt 5 par endnu territorium den 17. juni.

I 2019 var klækningssuccesen 49 %, i 2018 var den 100 %, i 2017 84 %, i 2016 78 % samt i 2015 97 %.

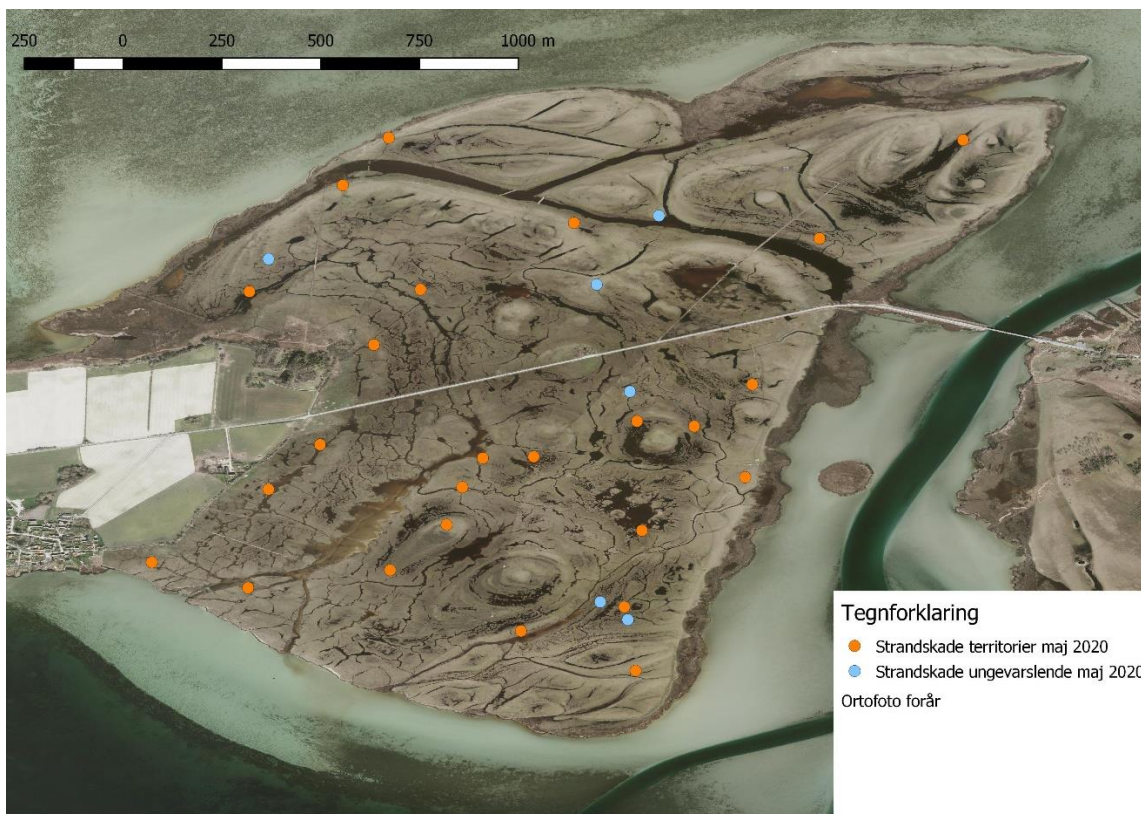

Fig. 17. Strandskade, territorier og ungevarslende fugle den 26. maj.

Fig. 18. Strandskade, territorier og ungevarslende fugle den 17. juni.

Klyde *Recurvirostra avosetta*

Minimum 91 ynglepar

Antallet af ynglepar svarer til antal rugende fugle som blev optalt den 26. maj. Denne dag var der ingen ungevarslende fugle. Ynglebestanden opretholder altså et højt niveau trods en lille tilbagegang i forhold til 2019 (102 par). Årets ynglepar var fordelt på ti forskellige ynglepladser, hvor antallet af par varierede fra et til 58 par. Den samlede generelle stigning i bestanden er bemærkelsesværdig, da der ynglede 2 par i 2015, 2 par i 2016, 17 par i 2017, 67 par i 2018 samt 102 par i 2019.

Den 17. juni sås kun ungevarslende fugle; i alt 64. De ungeførende fugle var koncentreret omkring vandfyldte pander og loer (Fig. 20).

En tidlig kortlægning, omkring 10. maj, er mest optimal i forhold til at vurdere en given ynglebestand. Klyderne er kendt for i løbet af yngletiden at flytte meget rundt, formentlig især som reaktion på prædation samt eventuelt faldende vandstand.

Umiddelbart er årets første enggennemgang, den 26. maj, derfor ikke optimal til at opgøre klydebestanden.

Alligevel vurderer jeg, at årets resultat, trods alt, viser et udmærket billede af årets yngleforekomst.

Det skyldes, at alle enten var rugende eller vogtende mager den 26. maj. Fænologisk var jeg med andre ord til stede i tide, inden klækning og inden mange forældrefugle havde forladt området med deres unger. Det understøttes tillige af, at der den 17. juni, endnu var 64 ungevarslende fugle.

Fig. 19. Fordelingen af rugende klyder den 26. maj.

Fig. 20. Fordelingen af ungevarslende klyder den 17. juni.

Fig. 21. Klyder med Mønbroen i baggrunden den 26. maj.

Stor Præstekrave *Charadrius hiaticula*

8 par.

På enggennemgangen den 26. maj kortlagdes 6 par på Nordengen og 2 par på Sydengen. Der er tale om en væsentlig fremgang idet der i 2019 yngede 4 par mens der i årene 2015-2018 blot yngede et par hvert år.

3 par blev konstateret ungevarslende, hvilket svarer til en klækningssucces på 37,5%.

Fig. 22. Stor præstekrave, ynglepar 2017.

Vibe *Vanellus vanellus*

193 ungevarslende

Vibe yngler tidligt, så en kortlægning af ynglepar bør ligge i perioden 25. april – 15. maj. Derfor er tidspunkterne for enggennemgangene i forbindelse med denne opgave for sene til at foretage en optælling af områdets ynglepar.

I stedet var der, i lighed med tællingerne i 2012-13 samt 2015-19, sat fokus på de ungevarslende par, for at kunne sætte et mål for ynglesuccesen.

193 ungevarslende blev registreret den 26. maj, mens der den 17. juni blev optalt 80 ungevarslende fugle.

Der er tale om et stabilt niveau i forhold til 2019 (197 ungevarslende). I 2018 blev der registreret det hidtil højeste antal ungevarslende fugle (233), men årets resultat er det tredjehøjeste i perioden 2015-2020. I 2012 og 2013 blev der blot registreret henholdsvis 18 og 19 ungevarslende viber (Amstrup, Bak og Thorup 2012 & 2013).

Fig. 23. Ungevarslende viber, 26. maj.

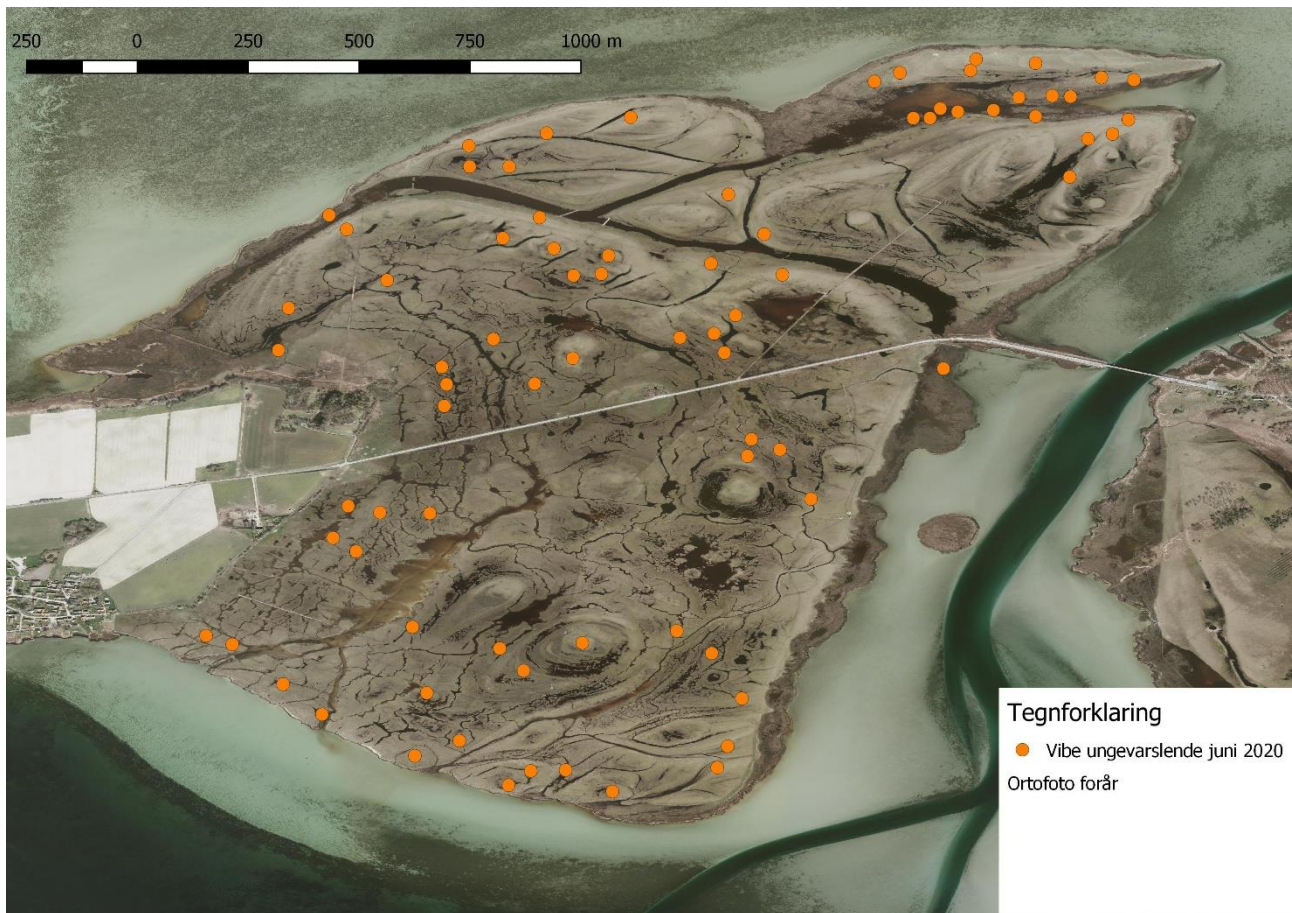

Fig. 24. Ungevarslende viber, 17. juni.

Engryle *Calidris alpina schinzii*

0 par

Tidspunktet for de to optællinger lå optimalt til at registrere enten spillende eller ungevarslende fugle.

Brushane *Philomachus pugnax*

2 hunner

Brushane yngler sent, og registreringen af ynglefugle skal foregå ultimo maj – ca. 20. juni. Imidlertid vil der nogle år være tale om meget sent ynglende fugle (med klækning efter 20. juni).

Det vurderes at årets ynglebestand er 0 par. På tællingen den 26. maj sås en enlig hun på nordengen, på en egnet ynglelokalitet, men der observeredes ikke åbenlys yngleadfærd, idet den fløj langt ud over vandet. Den blev ikke set gå ned på Nyord igen. En anden hun sås fouragerende i en vandfyldt pande på sydengen. Heller ikke denne blev set udvise egentlig yngleadfærd (Fig. 25).

Den 17. juni observeredes ikke brushane på Nyord.

Fig. 25. Placeringerne for to enlige hunner af brushane den 26. maj. Ingen af dem udviste tydelig yngleadfærd. På enggennemgangen den 17. juni sås ingen brushøns.

Stor Kobbersneppe *Limosa limosa*

3-4 par heraf 2 ungevarslende.

Arten yngler tidligt, og kortlægges i reglen i forbindelse med optælling af ynglende viber, typisk i perioden 25. april – 15. maj.

Derfor ligger mine besøg lidt for sent til at vurdere områdets ynglebestand, men til gengæld optimalt til at optælle ungevarslende fugle.

I forbindelse med første enggennemgang den 28. maj blev der registreret 3-4 par, hvoraf to hanner var ungevarslende (Fig. 28). Desuden var der med sikkerhed tale om tilknyttede hunner ved tre af territorierne. Ved det fjerde mulige par sås kun en han. På anden enggennemgang den 17. juni blev der tillige registreret to ungevarslende hanner.

Det var interessant at se hvordan fordelingen af store kobbersnepper i år var anderledes i forhold til andre år (Fig. 26). Området med de fleste af årets kortlægninger var karakteriseret ved at indeholde relativt højt græs, men ikke i ensartet højde, snarere mosaikagtigt, med både tuer og lave partier (Fig. 4, Fig. 5 og Fig. 6). Dette hjørne af engen har ellers været meget hårdt græsset tidligere år, bl.a. af bramgæs, men et planlagt og bevidst relativt lavt græsningstryk af kreaturer i dette hjørne af engen har haft afgørende betydning (se

Fig. 4, Fig. 5 og Fig. 6). Området indeholdt også en stor mængde ungevarslende viber i maj og mange ynglende rødben (Fig. 23, Fig. 30 og Fig. 31).

Fig. 26. Fordelingen af ynglende store kobbersnepper 2016-2019 (orange) og 2020 (blå). Bemærk det markante skifte til området med ret høje vegetationshøjder, på grund af et bevidst valg i driftplanlægningen om et forholdsvis lavt græsningstryk af kreaturer.

Fig. 27. Ungevarslende stor kobbersneppe den 17. juni.

Fig. 28. Fordeling af ynglende stor kobbersneppe 2020. Både i maj og i juni var der to ungevarslende fugle.

Rødben *Tringa totanus*

221 ynglepar. 82 ungevarslende par.

På første enggennemgang, den 26. maj, blev der registreret 221 par, hvilket er det hidtil største antal ynglepar på Nyord Enge. Heraf var 35 par ungevarslende.

På anden enggennemgang, den 17. juni, blev der i alt registreret 125 par, hvoraf 82 par var ungevarslende. Ud fra disse tal var årets klækningssucces 37 %. Det var påfaldende, at der den 17. juni blev observeret mange flokke af rødben. De fleste flokke var på mellem 6 og 34 individer, men den største flok var på 230 ex! I alt sås denne dag 438 ikke-ynglende rødben.

Forskellen mellem første og anden enggennemgang var påfaldende. Således "manglede" næsten 100 par mellem de to tællinger. I 2019 var det tydeligt at mange ungevarslende fugle i juni var fordelt inde på engene, da der var vand til stede i loer og pander. I år (men f.eks. også i 2018), var langt de fleste ungevarslende fugle trukket ud i kystlinjen og til de vandfyldte loer med deres unger. Det er således meget tydeligt at rødben ønsker vand og ikke helt kortgræssede enge. Det er bl.a. tydeligt at der er meget få rødben omkring Bredebæk i juni, mens den markante lo på nordengen tiltrækker mange flere fugle. Særligt

på østsiden af Bredebæk er områderne meget kortgræssede. Måske kan udtørringen af dele af engene have noget at gøre med, at mange fugle opgav. Måske kan tilstedeværelsen af ræv have været afgørende.

Fig. 29. Rødben-rede som arten foretrækker det: Relativt højt og tuet græs, således, at de ligger helt skjult ”med tag over hovedet”.
Nyord den 17. juni.

Klækningssuccesen var i 2012 og 2013 60 %, i 2015 var den på 51 %, i 2016 47 %, i 2017 92 %, i 2018 88 % og i 2019 52 %. Årets klækningssucces er dermed den laveste i de otte sæsoner optællingerne er blevet foretaget.

De store flokke som rastede i området den 17. juni indeholdt sikkert også ikke-ynglende fugle fra andre lokaliteter.

Dette års ynglebestand bygger på antallet af par den 26. maj og klækningssucces er beregnet ud fra det højeste antal ungevarslende par.

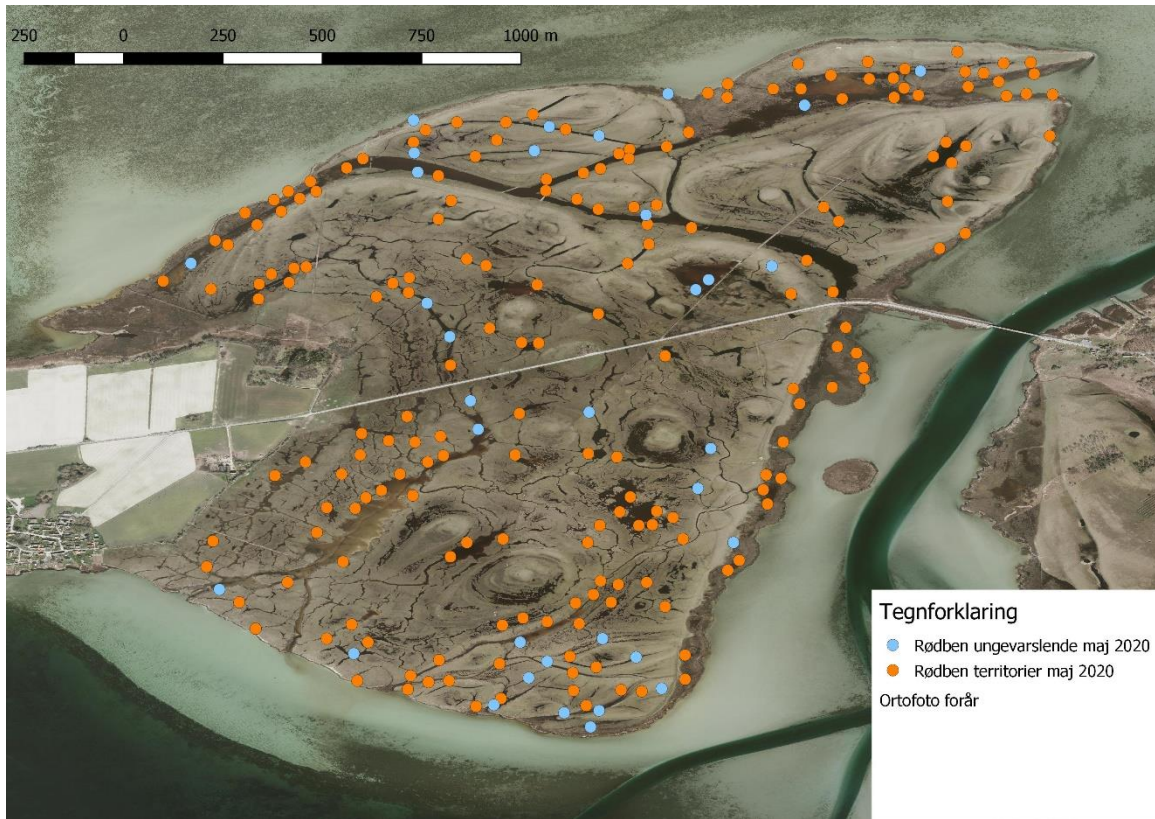

Fig. 30. Rødben. Territorier og ungevarslede fugle den 26. maj.

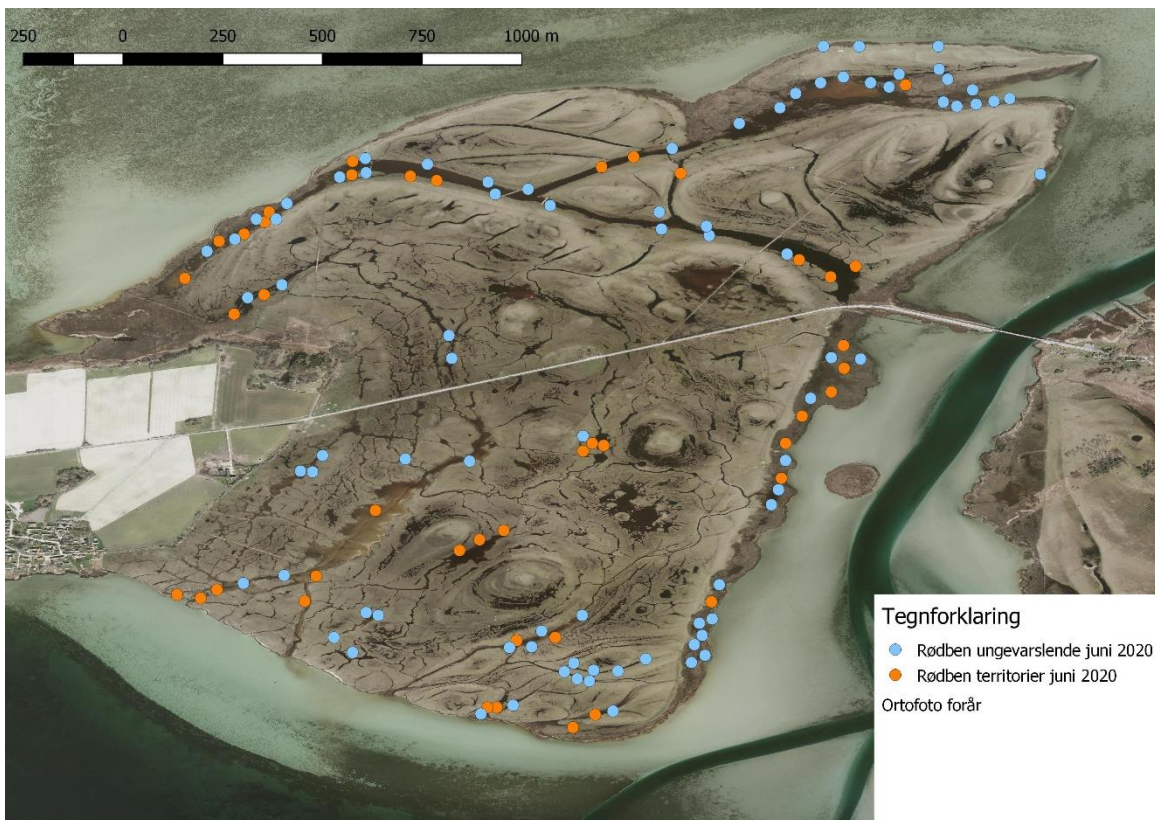

Fig. 31. Rødben, territorier og ungevarslede fugle den 17. juni.

Stormmåge *Larus canus*

37 par

I alt 37 par fandtes rugende eller varslende på Sydengen, men ingen på Nordengen.

Der er tale om en markant nedgang. Fra 2017-2019 steg bestanden ellers markant fra 14 til 61 par.

I årene 2015-2017 lå bestanden på mellem 8-14 par.

Fig. 32. Stormmåge, ynglepar 2020.

Hættemåge *Chroicocephalus ridibundus*

323 par

To kolonier var dels etableret i en af de største pander på sydengen sammen med en stor klydekoloni, dels direkte på engen i den sydlige del af Bredebæk. Begge disse kolonier opretholdt nogenlunde samme antal ynglefugle på begge optællinger. Den 17. juni blev der konstateret en tredje lille koloni på otte par. Disse var etableret i forbindelse med den eneste koloni af ynglende havterner (8 par).

Fig. 25. Placering af årets hættemågekolonier samt antal ynglepar pr. koloni.

Havterne *Sterna paradisaea*

8 par

Fire par var i fuld gang med at etablere sig den 26. maj. Denne dag blev også en rede med to æg fundet.

Den 17. juni var otte par fuldt etablerede i nær tilknytning til ynglende klyder og en mindre koloni af hættemåger.

Fig. 40. Fordeling af ynglende havterner.

Gul Vipstjert *Motacilla flava flava*

58 par

På de to gennemgange registreredes henholdsvis 53 og 58 par.

På anden enggennemgang var tidspunktet i forhold til ungeperioden optimalt. I ungeperioden er parrene lettest at registrere, og derfor er tallet fra denne optælling benyttet som resultat over årets ynglebestand.

Der er tale om en stor fremgang i forhold til 2019 (39 par), og der er desuden tale om det hidtil højeste antal ynglefugle i de otte år, hvor tællingerne er foretaget.

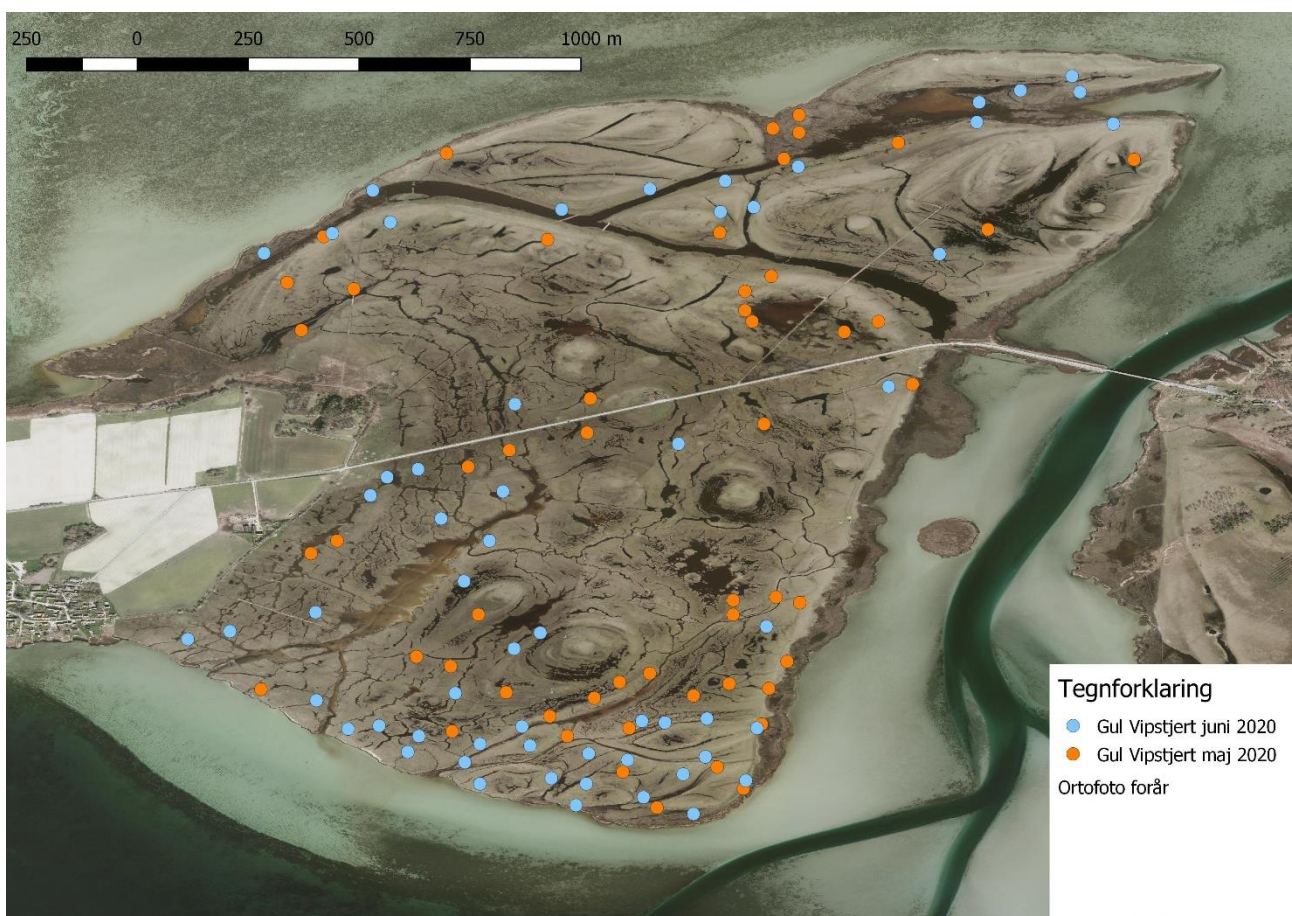

Fig. 41. Gul vipstjert, ynglefugle maj og juni.

Ynglefugle Nyord 2015-2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Knarand	13	0	4	7	10	11
Spidsand	0	0	2	4	1	1
Skeand	10	6	18-22	18-21	22-35	19-20
Atlingand	0	0	1	6	1	3
Ederfugl	1	1	2	0	1	0
Rørhøg	1	0	0	0	0	0
Strandskade	32	36	28	31	35	31
Klyde	2	2	17	67	102	91
Stor Præstekrave	0-1	0-1	1	1	4	8
Vibe - ungevarslende par	72	138	164	233	197	193
Engryle	0	0	0	0	0	0
Brushane	1	1	1	3	0-1	0
Stor Kobbersneppe	4-5	5-6	3	5	3	3
Rødben	116	152	147	162	190	221
Rødben - Ungevarslende par	58	71	135	143	98	82
Stormmåge	9	8	14	50	61	31
Hættemåge	0	0	140	28	6	323
Fjordterne	0	0	1	0	0	0
Havterne	1	2	3	7	9	8
Mosehornugle	1	0	0	0	0	0
Gul Vipstjert	45	28	32	30	39	58

Tabel 2. Ynglefugle på Nyord 2015-2020.

Forslag til driftsforhold

Det vil fortsat være en god idé at arbejde bevidst med græsningstryk i forhold til græshøjder og gåseafgræsning, som det bliver gjort nu. Erfaringerne med relativt lavt græsningstryk i udvalgte parceller, viste sig at være gode, da et område på sydengen, hvor denne driftspraksis blev gennemført, husede de fleste ynglende (og ungevarslende) store kobbersnepper, ligesom der var mange ungevarslende viber og rødben (se Fig. 4, Fig. 5, Fig. 6 og Fig. 26). Græshøjden var således varieret og med en mosaik af lavt og højt græs, bl.a. som tuer der er meget velegnede til redeplaceringer. Selv i juni var der mange ungevarslende fugle her, bl.a. to par store kobbersnepper.

Eventuelt kan man tillige arbejde med en sen udbinding af kreaturer (f.eks. efter 1. juli) i nogle områder, hvilket måske kan resultere i ynglende brushane. Det vil betyde relative høje vegetationshøjder, men det er vigtigt at der tillige er adgang til fugtige eller vandfyldte pander eller kanaler i nærheden, for at skabe de bedst egnede ynglepladser til brushane.

Områderne med høje tagrør (Fig. 42) bør slås eller afgræsses inden næste ynglesæson.

Det er et problem at mange pander når at udtørre allerede i maj. Derfor bør der overvejes tiltag så en minimumvandstand kan opretholdes gennem hele ynglesæsonen.

Den tilsyneladende enlige ræv, bør reguleres bort.

Jeg ved at Fugleværnsfonden arbejder hårdt med så gode tiltag og med bevidste plejetiltag for området. Det er vigtigt at påpege, at Nyord Enge hører til blandt de ypperste engfuglelokaliteter i Danmark.

Fig. 42. Udbredelse af høje tagrør, juni 2020.

Tak

Først og fremmest skal Fugleværnsfonden v. Søren Ring takkes for opgaven samt for gode råd og oplysninger. Lars Richter Nielsen fra Naturstyrelsen takkes for adgangstilladelse til reservatet. Niels Peter Andreasen takkes for udveksling af viden i løbet af sæsonen. Alle takkes for godt samarbejde.

Vejlerne den 30. august 2020

Henrik Haaning Nielsen

Referencer:

Amstrup, O., Bak, M., Thorup, O. 2013: Ynglefugle og forvaltning på engene på Nyord 2013. Amphi Consult. Rapport til Fugleværnsfonden.

Amstrup, O., Bak, M., Thorup, O. 2012: Ynglefuglene på engene på Nyord 2012. Amphi Consult. Rapport til Fugleværnsfonden.

Andreasen, N.P. 2015: Naturovervågningsrapport Nyord Enge 2015. Rapport til Vordingborg Kommune, Afdeling for Teknik og Miljø, Fagsekretariat for Natur.

Nielsen, H.H. 2015: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2015. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2016: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2016. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2017: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2017. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2018: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2018. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2019: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2019. Rapport til Fugleværnsfonden.